

به نام خدا

بررسی ارتباط پارامترهای خونی و مشخصات فردی اجتماعی با کفایت دیالیز

بیماران بخش همودیالیز بیمارستان علی بن ابیطالب (ع) زاهدان

مهدی خدادادی درین¹، پروانه سارانی علی آبادی²، افسانه سرابندی نو³،
هانیه جعفردخت بنجار⁴، فاطمه نوابی⁵، محمدجواد زاهدی⁶، سجاد سرگزی⁷

چکیده

نارسایی مزمن کلیه نوعی اختلال پیشرونده و غیرقابل برگشت در کار کلیه هاست که به همراه آن توانایی بدن برای حفظ تعادل مایعات و الکترولیتها مختل می شود و در نهایت به اورمی منجر می شود. امروزه بیش از 2000 نفر مبتلا به نارسایی کلیه در ایالات متحده آمریکا و بیش از یک میلیون نفر در جهان با دیالیز به حیات خود ادامه می دهند. اگر همودیالیز انجام شده نیز از کیفیت لازم برخوردار نباشد، سطح توکسین های خون و علائم بالینی بیمار به خوبی کنترل نشده و بنابراین میزان ناتوانی و مرگ و میر بیماران افزایش می یابد. همودیالیز زدودگی اوره بوسیله فرمول KT/V با سطح نرمال 0/5 محاسبه می شود. طبق منابع معتبر، سطح کمتر از 0/8 نشانه عدم کفایت محسوب می شود. در تحقیقات شاخص دیگری به نام نسبت کاهش اوره (URR) نیز مد نظر قرار

¹ دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

² مربی، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران.

³ مربی، گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران.

⁴ دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران hjafardokht@gmail.com-09159639063

⁵ دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

⁶ دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

⁷ دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان جوان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

میگیرد که سطح قابل قبول برای آن 65% به بالا است. این پژوهش، مطالعه ای غیر مداخله گرانه، توصیفی و از نوع مقطعی است که در سال 95-96 انجام گرفت. جامعه آماری آن شامل کلیه بیماران زن و مردی بودند که دارای مشخصات واحدهای مورد پژوهش بوده و در بخش همودیالیز بیمارستان علی بن ابیطالب زاهدان بستری بودند. نمونه پژوهش 43 نفر بودند که از جامعه پژوهش انتخاب شدند. هدف از انجام طرح بررسی کفایت دیالیز و ارتباط آن با پارامترهای خونی و مشخصات فردی در بخش همودیالیز بیمارستان علی بن ابیطالب (ع) زاهدان بود در مجموع نتایج KT/V و URR، کمیت و کیفیت دیالیز در بیماران مطلوب و قابل قبول و با پارامترهای خونی مرتبط بود.

کلید واژه ها: کفایت دیالیز، پارامترهای خونی، مشخصات فردی، بیمارستان علی بن ابیطالب.

مقدمه

نارسایی مزمن کلیه نوعی اختلال پیشرونده و غیرقابل برگشت در کار کلیه هاست که به همراه آن توانایی بدن برای حفظ تعادل مایعات و الکترولیتها مختل می شود و در نهایت به اورمی منجر می شود. (1) این بیماری با کاهش پیشرونده عملکرد بافت کلیه مشخص می شود بطوری که بافت کلیه، قادر به حفظ محیط داخلی بدن در دراز مدت نیست. (2) امروزه بیش از 2000 نفر مبتلا به نارسایی کلیه در ایالات متحده آمریکا و بیش از یک میلیون نفر در جهان با دیالیز به حیات خود ادامه می دهند. تعداد بیماران مبتلا به مرحله انتهایی بیماری کلیوی در جهان در سال 2006 از مرز 2 میلیون نفر گذشت و با رشد 6%، بالاتر از رشد جمعیت جهان قرار گرفت. از این تعداد 1/38 میلیون نفر تحت دیالیز خونی و 170 هزار نفر تحت دیالیز صفاقی قرار گرفته اند و 0/5 میلیون نفر با کلیه پیوندی در حال زندگی هستند.

در ایران، با بیش از 13 هزار بیمار دیالیزی، هرماه 150 هزار جلسه دیالیز انجام می شود. (3) محققین رشد روزافزون تعداد بیماران مبتلا به مرحله انتهایی بیماری کلیوی را مختص ایران ندانسته و آن را مشکلی جهانی برآورد می کنند. بیماران دیالیزی با توجه به شرایط جسمی و روحی خاص بیماری شان مشکلات فراوانی را تجربه می کنند. اگر همودیالیز انجام شده نیز از کیفیت لازم برخوردار نباشد، سطح توکسین های خون و علائم بالینی بیمار به خوبی کنترل نشده و بنابراین میزان ناتوانی و مرگ و میر بیماران افزایش می یابد. محدودیت های بخش های همودیالیز مانند تعداد دستگاه ها، زمان، تعداد بیمار و غیره اجازه